

ning; Meningen var kun den, at man, for at imøbelomme den ærede Minister, som ikke præfede disse Paragrapher i denne Lov, udstemte dem i Haab om, at den ærede Minister sa senere vilde forelægge os en Lov, som ordnede dette Forhold. Forsaavidt man skulde sige: Ja, men Indholdet af disse Paragrapher egner sig dog slet ikke til at behandles af Rigsdagen, vil jeg kun tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at Rigsdagen i 1854 har vedtaget en Lov, som er udfkommen under 1ste Marts samme Aar, angaaende Skolevæsenet paa Færøerne, og som heelt igjennem indtil de mindste Enkeltheder bestemmer Forretningsgangen og det Hele, endogsaa indtil Antallet af de Timer, hvori Børnene skulle undervises, en Lov, som Paragraph for Paragraph indlader sig paa at flaae fast de mindste Enkeltheder i Underviisningen paa Færøerne. Jeg troer, at dette er et Tilfælde, som viser, at Rigsdagen meget godt kan og bør, naar den finder det hensigtsmæssigt, indlade sig paa at behandle saadanne Spørgsmaal. Hvis de ærede Herrer ville gjøre sig den Uleilighed at tage denne Lov og see den efter, ville De finde, at næsten enhver Paragraph indlader sig paa at behandle saadanne Spørgsmaal. Jeg skal blot nævne f. Ex. § 2, der begynder saaledes: „Intet Varn maa antages i Skolen, førend det kan læse godt indeni enhver Bog med dansk og latinff Tyff, kan skrive Sammenffrift og regne de 4 Species i ubenævnte Tal.“ Man vil see, at denne Lov indlader sig ganske anderledes paa at gaae i Enkeltheder, end Medlemmer af Udvalget havde illadt sig at foreslaae i de Paragrapher, der bleve udstemte ved 2den Behandling. — Dette var egentlig Grunden, hvorfor jeg begjærede Ordet, men efter de Ytringer, der faldt fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Steen), kan jeg ikke unblade at knytte adskillige Bemærkninger dertil. Det ærede Medlem gjorde nylig den Bemærkning overfor det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at denne ikke havde imødegaaet, hvad han havde sagt, men jeg maa dertil bemærke, at det forekommer mig overordentligt vanskeligt at imødegaae, hvad det ærede Medlem sagde; thi det ærede Medlem indffrænkede sig jo til at paaftaae, det ærede Medlem stillede sig

paa et prophetiff Standpunkt, fortalte os, at det og det vilde see, at saaledes vilde det gaae med Historie, med Regning og med alle Fag; de vilde blive til Ingenting. Det er meget vanskeligt at sætte noget Andet derimod end andre Paaftande og sige: Nei, saaledes troer jeg paa ingen Maade, at det vil gaae. Det ærede Medlem sagde, at han sluttede sig til dem og stillede sig paa deres Standpunkt, som holdt paa det levende Ords Fortræffelighed, men, sagde han saa, det er Mundsveir, naar man ikke vil gjøre det muligt for Almueffolelererne at blive forberedte saaledes, at de kunne bruge dette levende Ord. Men er det det ærede Medlems Mening, at Statsseminarierna alene ere Hændehevare af, hvad der henhører til Aand og Liv? Jeg troer ikke, at Erfaringen stadffæster dette. Det ærede Medlem betragter os Andre, som om vi ikke havde tænkt over denne Sag, som om vi kun fremsatte løse Paaftande, som om der ikke var det Mindste i, hvad vi sige, som om vi kun tage Sparffommelighedsffensyn, og som om Underviisningen var os en aldeles ligegyldig Sag. Jeg skal sætte den modsatte Paaftand derimod og sige, at den foreliggende er en Sag, som ligger mig alvorligt paa Sinde. Men naar Statsseminarierne skulle ffendes af deres Frugter, saa tillader jeg mig at troe, at dengang de saa at sige havde Privilegium paa alene at uddanne Skolelærere, viste deres Frugter ikke, at de vare i Besiddelse af Aand og Liv. Jeg huffer fra min egen Skoletid, at hele Underviisningen bestod i, at der blev givet Lectier for i Valles Lærebog og i en Bibelhistorie, som bortffklarede de kristelige Lærdomme; dem skulde vi lære at ramse op, og kunde vi det, saa var det godt. Jeg kan erindre fra den Tid jeg færbedes meget paa Landet, at jeg baade har hørt og set, hvorledes det piinte og plagede Børnene, at de behandlede paa denne Maade; de fik Lectier for, dem skulde de lære, enten de vare tungnemme eller lærenemme, og kunde de dem, saa vare de gode og flittige Børn. Jeg har siden den Tid været tilffiede ved Underviisningen i de saakaldte Friffkoler, og for mig var der her en overordentlig Forffffel, endffjøndt de, der lede Underviisningen i Friffkolerne, ikke havde været paa Statsseminarierne og endmindre